

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Till lagidrottens lov

Wassholm, Johanna

Published in:
Åbo Underrättelser

Published: 02/04/2019

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Wassholm, J. (2019). Till lagidrottens lov. *Åbo Underrättelser*, -. https://news.abounderrattelser.fi/det-basta-laget-ar-inte-nodvandigtvis-laget-med-de-objektivt-sett-basta-spelarna-utan-laget-med-den-mest-optimala-rollfordelningen/?fbclid=IwAR3zIfrzL_yfAzatgMVPJmG11hMitca4fspW8cUdFacB2JpcA86Dt_ekIHk

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Till lagidrottens lov

Nu och då får jag frågan hur det kommer sig att jag, som i grund och botten uppfattar mig som individualist, spelade handboll i närmare tjugo år. Och varför jag efter att själv ha slutat i några repriser har valt att vara med i tränarteam för en rad lag.

Bortser man från den funktionalistiska förklaringen, att jag är uppvuxen i Sjundeå där det inte fanns så mycket annat att göra än att spela handboll, har jag inget givet svar på frågan. Desto mer har jag att säga om hur tacksam jag i efterhand är över att det blev som det blev.

Den känsliga läsaren måste varnas för att en redogörelse över orsakerna till denna tacksamhet omfattar en mängd klichéer av det mest förutsägbara slaget. Men eftersom kliché inte skulle vara en kliché om den inte baserade sig på ett visst mått av sanning må det sägas med en gång: att vara med i ett lag är som att vara del av ett samhälle i miniatyr.

Med detta undanstökat kan vi gå in på mera finstiltta klichéer. Några exempel på lärdomar man kan dra av lagidrott, som med lätthet kan tillämpas på livet i bredare bemärkelse är följande: 1) det bästa laget är inte nödvändigtvis laget med de objektivt sett bästa spelarna, utan laget med den mest optimala rollfördelningen, 2) lagets viktigaste spelare är inte alltid den stora stjärnan utåt sett, utan den osynliga kuggen som håller helheten samman och humöret uppe, 3) det hjälper inte hur bra de enskilda spelarna är om den kollektiva viljan eller förtroende mellan lagets olika beståndsdelar saknas, 4) det räcker inte ställa upp ett gemensamt mål, laget måste också tillsammans arbeta systematiskt för att uppnå det, och 5) inte ens vilja och hårt arbete leder per automatik till framgång. Det händer att ett andra lag helt enkelt är bättre, men har man gett allt är i alla fall gränserna utmanade.

Andra lärdomar utgår från dilemman som äger allmängiltighet i snart sagt alla livssituationer och som baserar sig på den ständiga balansgång som kännetecknar samspelet mellan individ och kollektiv i samhället: ska man satsa på framgång på kort sikt eller utveckling på lång sikt?; på topp eller bredd?; i vilken grad kan individen glädjas över personlig framgång om det går dåligt för laget (och tvärtom)? Frågor som dessa saknar svar som kan tillfredsställa alla, men sådana givna svar saknas likväl i samhället i stort.

Och nu till själva poängen. Det genialiska med allt detta är att lärdomarna i regel anammas omedvetet. Det är alltså detta som spelare tar till sig i verkligheten, allt medan de själva lever i övertygelsen att det viktigaste de lär sig är rätt kastarmsposition, steginsättningar, korskörningar och de rätta rörelsemönstren i 3:2:1-försvar. De mera allmängiltiga insikterna infinner sig ofta långt senare – kanske efter fem, tio eller tjugo år. Men det gör dem inte mindre värdefulla.

Bland de insikter många i efterhand önskar att de fått tidigare är uppskattningen för den enorma mängd osynliga arbete som ligger bakom varje välfungerande lag. Det som handlar om att finansiera, utrusta, mata och sköta det praktiska kring turneringsresor och träningsläger. Det är nog först efteråt de flesta inser omfattningen av den respekt som exempelvis borde ha visats de skeppare som en sommar på 1990-talet seglade Nagu runt med fem spelare som aldrig tidigare hade satt sin fot i en segelbåt som enda besättning.

Men visst får man också lära sig att arbeta själv, för att kunna åka på den där efterlängttade turneringen utomlands som man kanske sett fram emot i flera år. Oändligt är antalet reklamblad som delats ut, ärtsoppsförpackningar som etiketterats och lagerutrymmen som städats av diverse lag. Till en höjdpunkt i den karriären räknar jag personligen att som den värsta månglare sälja ”magiska lampor” på *Disney on Ice*-föreställningar i en enorm ishall. Även de pengarna var hårt förvärvade, eftersom det enda magiska med lamporna visade sig vara att de fungerade i bara några minuter, vilket orsakade en ständig ström av missnöjda kunder tillbaka till försäljarna.

Slutligen finns det mycket att lära sig om hur det kollektiva minnet fungerar. När ett gammalt lag samlas rekapituleras förvisso enstaka glimtar av matcher och mål, men som helhet dominerar minnen som inte kretsar kring själva spelet den muntliga traditionen. De historier som överlever, och som förädlas av tidens gång, är de galnaste. Varje lag har sina unika motsvarigheter till minnena om blickar av misstro från folk på väg hem från krogen klockan fyra på morgonnatten, när man själv knappt vaken värmdes upp inför en match i en dygnet runt-turnering. Om den gången alla utom en fick matförgiftning efter en natt i ett sluttande armétält med endast en sten som dyna. Eller rentav av hur en spelare blev kvarglömd på Ykköspesä på väg till en viktig match. Om inte annat, kan den som misstror högtravande klichéer alltså lita på att lagidrott som bäst är både roligt och underhållande.